

Hyödy
tonta

Tommi Kauppinen

Hyödytöntä

Ainolle, Hemmolle ja Tuukalle

Ideoiden ei tarvitse tuoda lakanoita
keskustelut jatkuvat yömyöhään
parhaat viiptyvät seuraavaan iltapäivään
ilo pestä iloisten vieraiden pyykkii

© Tommi Kauppinen 2026

Kustantaja: Haaras (Helsinki, www.haaras.art)

Kirjapaino: Nord Print, Helsinki

ISBN 978-952-65913-0-8 (pehmeäkantinen)

ISBN 978-952-65913-1-5 (PDF)

Saatavilla verkosta osoitteessa www.haaras.art/hyodytonta

Hyödytöntä

Tommi Kauppinen

HAARAS

ART

Työmaapallo

Lukemattomat numeroitumattomat galaksit
yksi niistä linnunrata
tämä tähti
totuutemme Apollon
valon ja kasvun vuosituhannet
vuosimiljoonat

Avaruuden kaavassa pölyhiukkanen
työmaapallo
toisillemme ei-inhimillisille
muille taivaankappaleille
rakkauskirje
hammas ja malmiporin

Kannel

Niin lähtee Joukahainen sotaan
vihaansa oikeuttamaan
vihaa täynnä
Kullervo täynnä katkeruutta
Lemminkäinen itserakkauttaan

Niin lähtee kansamme sotaan
viallisia miehiä seuraten
täynnä vääryyttä

Kannel soi vielä pojat naiset urhot
kannel soi vielä
eikä sitä soita viha katkeruus tai itserakkaus

On runo laulua
laulu runoa täynnä
kuten rakastava on toista täynnä

Tulkaa takaisin vihassanne
katkeruudessanne itserakkaudessa
tulkaa
rauhan kannel vie teidät
seesteisempään uneen sointia täynnä

Rahaa pitää rakastaa

Rahaa pitää rakastaa
kuin syvän meren käsittämättömyyttä
aistia aaltojen rytmi
asettua otollisesti saataville

Iske vain ilkikurisesti silmää
viha on väärinymmärrys
häतिकöity mielipide
rauhaton kuin hippipaku

Parantajan liikkein halveksivin huulin
sivistys ja perinne ovat tuoneet meidät aavojen
taa

huuhdotut luumme vajoavat
emme koskaan tavoita pohjaa

Rahaa pitää rakastaa
tunnustaa Tyroksen purppura
silloin kauhea meri luopuu valtavasta saaliistaan
luopuu hyödyttömästä salaisuudestaan

Valinta

Metsäretkellä
laulujensa vangiksi
valinnastansa

Suurin valhe on
tapahtumat johtuvat
valinnoistasi

Sohvannurkassa
maailmantuskaisena
valinnoistansa

Hiihdä vaan hiihdä
sulaa jo umpihanki
valinnoillasi

Suurin valhe on
maailma välttää kriisit
valinnoillani

Aamunkoitteessa
pääsee vihdoon nukkumaan
valitsematta

Todistus

Jos ei osaa todistaa mitään
siitä ei seuraa
etteikö olisi tosiasioita

Mitatkaa rahaa ilmastonmuutoksella
muuntakaa pankkitilinne luontokadoksi

Gazan lasten rohtuneiksi huuliksi
droonimuurin räjähtäviksi ammuksiksi

Välimeren uppoaviksi pakolaislautoiksi
kosketusta pyytäviksi sormiksi

Voiko rahan todistaa hyödyttömäksi
todeta
quod erat demonstrandum

Minänä sinä minua pidät

Maailmaa ei voi pelastaa itseltään
se tuhoutuu ja pelastuu jatkuvasti
muuttaa muotoaan
muttei olemustaan

Yhteiskuntajärjestystä ei voi pelastaa
mikään ei ole uutta
kaikki jatkuu
muuttaa muotoaan
muttei olemustaan

Tää menee määrittelijöille näin
olemuksellisuuden kaksoisluonne (vrt.)
kaikki pysyy (partikkeliluonne)
muodoltaan muutoksessa (aaltoluonne)

Millaisessa tahansa yhteiskunnassa

jälkeläiseni pärjäävät
maailma pärjää kyllä
riippumatta
sinun tekemisistäsi

Mad Max on tarina
johdatteleva kertomus
jotta kokisit vaikuttaa
tai Blade Runner
samaa juttua kaikki

Rakenteet ovat riisuttuina rakkaudettomia

Ei metsän puu itseksensä kasva
minänä sinä minua pidät

Kirjanpainaaja

Istun kaatuneella rungolla
etäämmällä tiheässä näreikössä
seisoo korkea kuusi
sen kaarna on irronnut isoina roikaleina
nousen

Menen katsomaan lähempää
kuusenoksat raapivat kansitakkini hihoja
kuljetan sormenpäitäni puun auenneella
iholla
kirjanpainaja on tehnyt siihen koloja
kaivautunut syvälle runkoon

Lähtiessäni vilkaisen taakseni
kuusi seisoo itsekseen
yksinäisenä
yleisönsä ympäröimänä

oudolla tavalla iloisena

oudolla tavalla

kuten minä

Joka aamuisen auringon säteissä

havahtuu viimeisillä voimillaan

yhteyttämään

nyt yhteyttänyt minut

tutunoloisen seuralaisensa

Millaisella herkkyydellä juurtuu

Aurinkoni on mennyt

Viivy laulujoutsen

odota

jätä laulusi hetkeksi

aurinkoni kuin Alkestis on mennyt

eikä Herakles kuule itkuani

Hyvänkehrääjä sammon

ovat tuntemattomat konejumalat

kantaneet aliseen

sepän voimat ehtyvät

viivy laulujoutsen

tule

ota tämä laulu

On syksy

sataa jatkuvaan

lennät kumppaneinesi etelään

kantaisitko tämän laulun kauas

jotta siellä suruni hyräiltäisiin

Otaniemi

Vuosituhannen vaihteen molemmin puolin
tuhannet insinöörikokelaat
vaelsivat Alvar Aallon käytäviä

Homeisten soluasuntojen yhteisvessoissa
ekstaasi omien käsien tyydytystä
nirvana kaljaa ja katkennut muisti

Tehtävät seurasivat toistaan
synnyttivät masennuksen siemeniä
ruokkivat näköalattomuutta

Mylly jauhoi siemenistä jauhoa
kokkelipäisille osakkeenomistajille
teknologiateollisuuden leiväksi

Runoilijat eivät tiedä kärsimyksestä mitään

Kaikki tämä tieto

Kaikki tämä tieto minussa
aseteltu siisteihin kansioihin
rasioihin ja koeputkiin
nämä taas vuorostaan seinälaatikostoihin
aakkosjärjestyksessä

Kun sanot minulle
että tämän voisit tehdä paremmin
että en kelpaa tekemään kanssasi
laskostelen mielipiteesi
lisään sen oikeaan kansioon

Jos ihmiset tietäisivät saman kuin minä
he menettelisivät juuri näin

Vapauden riekaleet

Eriytyminen etenee
emme huuda toistemme ohi
kaikki mykkinä omissa kuutioissamme
kuuklaamme omia kiinnostuksenkohteitamme

Unohtaaksemme kokemuksemme huomenna
kuutiot kasataan pinoihin
romahduksen toisteen tarpeiksi
odottamaan suurta napanheittoa

Toivotonta
 sitä se on
vapauden riekaleet
pestyinä auringossa

Kaikkietävän kansan keskuudessa
totuus tuhoutuu
vähitellen se puolittuu
ja puolittuu

Kapina

Kutina aivan ihon alla
laulu varjon hämärissä
elonkehän mittareilta
mennyt yhteinen kokemus

Hylätty runo liekehtii
rakentamaton kantaa
sammuen tähti sarastaa
laskento lakkaa arkkuun

Naurava tuli palaa
lopunajat lepattavat
kapina pimeyttä vasten
päättävän päivän soihtu

Olen puhunut silmillesi

Kun näin sinut ensi kertaa
en osannut puhua mitään
olit kaunis ja surullinen

Silmäsi muistan
olen puhunut silmillesi
siitä lähtien kun katsoit minuun

Olit niin surullinen
yritin aina hauskuuttaa sinua
silloin kauniit silmäsi säihkyivät

Linna

Jeff Bezosin omaisuus
ostaa palveluksia rakentaa datakeskuksia
tuhota vihollisensa
miten tämä olisi hyödytöntä

Jeff kuten me kaikki
haluaisi kutsun Kafkan linnaan
siellä meitä vihdoinkin kuultaisiin
miten tämä voisi olla hyödytöntä

Linnaan ei ole pääsyä
sinne pyrkivä kiertää kehää

Jos rahan sijaan uneksisi ilosta
jos vallan sijaan muuttuisi sudenkorennoksi
voisi vihdoinkin hylätä hyödyttömän
laulaa ja nauraa
lentää hyödyttömänä korkeuksiin

Mihin kenellä

Solu jakautuu ja kokee
kokemus etsii kielellistä muotoa
ymmärtämättä sen käpertyvää alkuperää

Laulu oikeudenmukaisuudesta turha
jokainen etsii oikeutusta
mutta mihin kenellä

Hyödyttömästä saattaa löytää sanoja
käsitteitä jotka ovat vapaita
monoliitin lieasta irti

Ozymandias unohtuu
vaellamme lennämme hypimme
menettäneen iloon nimettömästä musiikista

Kaksisataa vuotta

Tarina 1800 luvun Ranskasta
Napoleonin karkottaneista rojalisteista
miten ylimyksellistä
miten makeaa elämää

Ehkä kahdensadan vuoden päästä
joku lukee kirjaa
kirjoittaja kuin Dumas ikään ripustaa
tarinan 2020 luvun naulaan
kertomus seuraa loisteliaita pukumiehiä
kuohitsevat demokratian
kannustavat länsimaiden hallinnot fasismiin

Millainen sen kirjan lukijan
maailman täytyy olla
nämä poliittiset zombiet
tietokoneohjatut tappodroonit
eivät enää pelota

Se maailma on jotenkin kaunis
varmasti
kaunis kuin aurinko

Normaalia ja tavallista

Muistot eivät huuhtoudu
kyyneleet eivät sekoitu sateeseen
teot putoavat laivankannelta mereen

Nauran kuolemalle vanhalle tutulle
kertoi taas saman vitsin
jonka aina kertoo

Siellä kaikki hienoa ja kaunista
en uskalla väittää vastaan
täällä vain normaalia ja tavallista

Lähiöbaari

Pidän lähiöbaaristani
sen pitäjät sanovat sitä pubiksi
siellä on brittiläinen teema
peruslähiöbaarimeininki

Enimmäkseen miesoletetut
tulevat raskaasti askeltaen
lähtevät varovasti hymyillen
rollaattoriin nojaava kaveri poltteele ulkona

Musiikki on ysäriklassikoita
kauheaa soopaa mutta nostalgista
hanasta saa kaikenlaista
yleensä tilaan holitonta Guinnessia

Lounasaikaan itkeskelen ilosta ikkunapöydässä
olen juuri saanut idean runosta

Täysin oikein

Lauloin ystäväieni kanssa
lasini oli täysi
kaikki oli täysin oikein
en kieltänyt meiltä toisiamme

Raha hyödytöntä
kuin torakka
jonka murskasin kiipeilykengällä
kauhuissani hostellin lattiaan

Kohtuuden synnytystiet

Tämäkin salaisuus
oli kätkeyty raskauteen
kohtuuden synnytysteihin
keskitielle häntäluun yli

Ainoa virheemme pyrkimys
vapauden ja sovinnon
lonkkien välistä
kuolemaan ja ikuisuuteen

Kipu

Olemme iltapalalla
lapseni syövät hyvällä ruokahalulla
hymyilet kauniina surullisena hyväksyvästi

Havahdun pohtineeni kryptosijoittamista
hajautettua osakesalkkuani
kymmenen vuotta tuon hetken jälkeen

Leikkaava kipu tulee viiveellä
muistiini kapseloituneena
raha satuttaa yhä

Mitätön

Älkää käsittäkö väärin
kyllä minulla rahaa on
itse palkkatyössä hankittu
käytän miten taidan
yleensä taloyhtiölainoihin

En saa rahalla mitä tarvitsen
empatiaa
toisten apua
helliä sanoja
epätyypillisiä läheisiä
toimintakykyni rahaan typistettyä
mitätöntä missä tahansa mittakaavassa
maailmassa vallitsee vahvimman oikeus

Älkää käsittäkö väärin
olen vahvempi kuin useimmat
yhdessä olisimme kuitenkin vahvempia
niin vahvoja
ettemme olisi hyödyttömiä

Bakkanaalit

Aivot tuo orgastinen elin
tunkeutumatta toistemme sisuksiin
parhaimmillaan
mielemme rakastelevat tavalla
jota ilman emme voisi elää yhdessä

Yhteisöissä syntyy hetkiä
bakkanaalisia eroottisuudessaan
olemme yhtä
samalla omissa oloissamme
tiedämme mitä aiomme seuraavaksi

Virhe lineaarialgebrassa

Ihmiset kuin hermoston välittäjäaineita
autoritarismin lohkoketjujen ja tekoälyn
yksilöiden puiden ja kosteikkojen
piikkilangassa ei kenenkään maalla

Onko valta hyödytön illuusio kuten raha
demokratia voitaisiin antaa pois koneille
hajautettuun tekoälykäyttöjärjestelmään
pelastuisivatko viimeiset aapasuot

Todellinen tunteva ihminen
virhe lineaarialgebrassa
huojuvien rakenteiden alla
monta tarinaa pelastettavana

Kuuraiselta suolta nousee vesihöyry
keskuslämmityksen turvissa
anarkistin uni
petollisen syvä

Heräämme painajaisesta

Ääretön kilpailu järjetöntä
ristiriidat täytyy voida ratkoa
havahduttuaan täytyy jutella
että toinenkin hoksaa saman

Kilpailun sijaan demokratiaa
sovitaan tarvittavista asioista
sitten palataan yhteisöömme
havahdutaan taas yhdessä

Heräämme painajaisesta
jaettuun uuteen yhteisöön
vaarana luoda mielipiteistä
uudet normit lait totuudet

Juurtunut

Jos kaivataan yhteiskunnallista ratkaisua
vastaus on lopulta superhelppo
eletään kohtuuden rajoissa
unelmoidaan paremmasta maailmasta
haluamatta kukkuroittain materiaalista hyvää

Mennään toisten hupsujen kanssa
valmiiden vastausten ohi
lauletaan karaokea
biiseihin joita ei löydy Singasta
syödään sipsejä ja linssejä
vaikka linssisipsejä
pidetään hauskaa
ilman helikopterilentoa Tallinnaan
paitsi sen yhden ainoan kerran
kun ei yksi haukku haavaa tee

Kaikki tämä anarkismi ja ilo
rohkaisevia apuvälineitä tukikeppejä
yläilmoissa leijailevia käsitteitä
joihin nojaten kasvaa kohti
juurtuneena yhteiseen suomaahan

Kasvoja vailla

Vapaalle rakenne tarpeeton raja
eteenpäin pakottavaa
hämätään syklisyydellä

Vapaus on tarpeeksi
armahtaa vallan alla
unohtaa annetut käskyt

Kulkija pyhiinvaeltajan kaavussa
kiurun siivin tai kissan nahoissa
seisoo kuin kuusi tai elää aalloissa
kukin naamio lopulta riisutaan

Matka kasvoja minuutta vailla
ouroboros pyytää häntäänsä
meri kimaltaa Gaian kyynelinä
vuorenhuipulta löytyy rauha

En alistu kuoleman horteeseen
haluan osaan tahdon raivokkaasti elää
raivoan yhä raivoan yötä vastaan

Hyödytön vapauteni kulkee keskitietä
elämänilon ja väistämättömyyden välitse
kuin perspektiivi kultaiseen leikkaukseen

Vierailu

Talossamme vierailevan ilon keveys
kiventüira laskeutuu ikkunalle
sielulintu ei lennä suruaan
eikä väsynyt mieli löydä onnea
parhaallakin kemikaalcocktaililla
kärsimys on ilon vastakohta

Mieli kepeänä kuin lentävän askel
ilo poikkiteloin auktoriteettien edessä
ei siksi että se inhoaisi telaketjuja
sen pelkkä olemus uhkaa rakenteita
anarkisti luonteeltaan
tervehtii kaikkia tasapuolisesti

Tanssien käy mielen huoneisiin
eikä välitä pölystä tai pimeydestä
ymmärtää niidenkin tarvitsevuuden
jatkaa matkaansa hieman hyräillen
tietää olevansa vain ohimenevä ilmaus
arvaamatonta vapauden madrigaalia

Ilon sanaton laulu

Ilon sanaton laulu
tuli sateisen metsän siimeksessä
sukupolvien mimesiksessä
räjähtää raikuva nauru

Ilon leivon liverrys
taistelun vastusten surun keskellä
suloinen lohtu muistojen äärellä
syttyy uusi ymmärrys

Ilon lyhyet hetket
saavutusten kiitosten juhlan humu
ystävällinen hyväksyvä kumu
kajauttaa juhlien vasket

Ilon ikuinen kiito
komeetan eksentrisenä ratana
vieras totuuden kiertolaisena
leimuaa lempeä liito

Hymyilet yhä

Meillä on nälkä
syömme hernekeittoa ahnaasti

Kerrot päivästäsi minä omastani
hymyilet yhä kuten silloin
kun laskin rahojani

Nyt kun lapsemme ovat itsenäistyneet
olen unohtanut saldoni tienlaitaan
piirtänyt aarrekartan seikkailijoille

Tunnen kuuluvani tähän
hyväksyntäsi
ei liittynytkään numeroihin

Autiotupa

Näin tallensin kärsimyksen ja ilon
kirjainten hyödyttömyyteen näyn

Vaelasin sammaloituneita polkuja
eräänä iltana leiriydyin autiotupaan
löysin vanhoja kirjoituksia

Säkitin säilyneet säkeet
kaikille silmät nähdä
järjelle jäljelle jätetty

Kun tieto avautuu
täytyy kirja sulkea

HAARAS

A
R
T